

مجمع عمومی

توزیع: عمومی

۵ اوت ۲۰۲۰

متن اصلی: انگلیسی

نشست هفتاد و پنجم

مورد ۷۲ (ج) از دستور کار موقت*

ارتقا و حمایت از حقوق بشر: اوضاع حقوق بشر و گزارش‌های گزارشگران ویژه و نمایندگان

وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران

گزارش دبیر کل

خلاصه

گزارش حاضر مطابق با قطعنامه ۷۴/۱۶۷ مجمع عمومی ارائه شده است، که در آن مجمع از دبیر کل خواسته است در هفتاد و پنجمین نشست خود گزارشی را از وضع حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران به مجمع ارائه دهد. این گزارش دوره زمانی بین ۱ اکتبر ۲۰۱۹ تا ۱۰ ژوئن ۲۰۲۰ را پوشش می‌دهد. این گزارش حاوی اطلاعاتی در باره الگوها و روندها در این خصوص، پیشرفت حاصل شده در اجرای قطعنامه ۷۴/۱۶۷ و توصیه‌هایی برای بهبود اجرای آن است.

* A/75/150.

I. مقدمه

۱. گزارش حاضر پیرو قطعنامه ۷۴/۱۶۷ مجمع عمومی ارائه شده است، که در آن، مجمع از دبیر کل خواسته است در هفتاد و پنجمین نشست خود، گزارشی را از وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران را به مجمع ارائه دهد. این گزارش دوره زمانی بین ۱ اکتبر ۲۰۱۹ تا ۱۰ ژوئن ۲۰۲۰ را پوشش می دهد.

۲. این گزارش حاوی اطلاعاتی از دولت جمهوری اسلامی ایران، سازمان‌های غیردولتی و رسانه‌ای و اشخاصی است که توسط دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد (OHCHR) مصاحبه شده اند، از جمله قربانیان نقض حقوق بشر، خانواده‌های آنان و وکیلان ایشان. این گزارش همچنین از مشاهدات سازوکارهای حقوق بشر سازمان ملل متحد، از جمله نهادهای معاهده حقوق بشر و رویه‌های ویژه شورای حقوق بشر، بهره گرفته است.

۳. دولت جمهوری اسلامی ایران به تعامل خود با کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد و سازوکارهای حقوق بشری سازمان ملل متحد ادامه داده است. در نوامبر ۲۰۱۹، هیئتی به سرپرستی دبیر ستاد حقوق بشر دولت در سومین دوره از بررسی ادواری جهانی جمهوری اسلامی ایران شرکت کرد.

۴. وضع کلی حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران به دلیل نقض مداوم و فاحش حقوق بشر همچنان به صورت جدی نگران کننده است. این وضع، به ویژه، با سرکوب خشونت آمیز و استفاده از زور مفرط و مرگبار توسط نیروهای امنیتی در واکنش به اعتراضات سراسری در نوامبر ۲۰۱۹ و ژانویه ۲۰۲۰ مشخص گردید. شمار اجرای مجازات اعدام، از جمله برای کودکان مجرم، همچنان بالا است. مقامات به تحمیل اتهامات مرتبط با امنیت ملی و در نظر گرفتن مجازات های زندان طولانی مدت برای افراد بیان کننده نظرات مخالف یا انتقادی، از جمله مدافعان حقوق بشر، وکلا و روزنامه نگاران، ادامه دادند. کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد همچنین گزارش هایی را از شکنجه و بازداشت خودسرانه در مقیاس گسترده و تبعیض مداوم علیه زنان، دختران و اقلیت‌ها دریافت کرد. در فوریه ۲۰۲۰، جمهوری اسلامی ایران نخستین مورد خود را از ابتلا به بیماری ویروس کرونا (کووید-۱۹) ثبت کرد و تا ۱۰ ژوئن، با بیش از ۱۷۳،۰۰۰ مورد ابتلا و ۸،۳۰۰ مورد مرگ ثبت شده، به یکی از کشورهای جهان تبدیل شد که بیشترین آسیب را از پاندمی دیده بود.^۱ بحران سلامت، تأثیر بحران اقتصادی و تحریم‌های بخشی را بر وضع حقوق بشر شدیدتر کرده است.

II. مروری بر وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران

A. مجازات اعدام و حق دادرسی عادلانه

استفاده از مجازات اعدام

۵. دبیرکل در باره ادامه قرار داشتن مجازات اعدام در قوانین ایران^۲ برای طیف وسیعی از اقدامات، از جمله در برخی موارد برای اجرای مشروع حقوق بشر، و نیز میزان بالای اعدام‌ها همچنان نگران است.^۳ تحت ماده ۶ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی،

^۱ رجوع شود به www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200609-covid-19-sitrep141.pdf?sfvrsn=72fa1b16_2.

^۲ قانون مجازات اسلامی ایران، ماده های ۲۲۴، ۲۳۴، ۲۶۲، ۲۷۸، ۲۸۶ و ۲۹۰

^۳ جمهوری اسلامی ایران، قانون اساسی سال ۱۹۷۹، ماده ۱۶۷؛ قانون مجازات اسلامی، ماده ۲۶۲؛ قانون مطبوعات، ماده ۲۶.

دولت‌های امضا کننده فقط باید مجازات اعدام را برای "جدی ترین" جنایات، که کمیته حقوق بشر آن‌ها را به عنوان جرایم مربوط به قتل عمد تعبیر می کند، وضع کنند (رجوع شود به CCPR/C/GC/36، بندهای ۵ و ۳۵). با این حال، مجازات اعدام در جمهوری اسلامی ایران هنوز برای روابط جنسی توافقی و جرایم مرتبط با مواد مخدر و جرایمی که حیطة آنها مبهم است مانند افساد فی الارض (گسترش فساد در زمین) به کار برده می شود، که به قاضیان اختیارات گسترده ای برای استفاده از آن می دهد. دبیرکل اظهار تاسف می کند که جمهوری اسلامی ایران طی بررسی ادواری جهانی خود، تنها ۲ مورد از ۳۹ توصیه انجام شده را در باره لغو مجازات اعدام یا محدود شدن آن به جدی ترین جنایات به صورت جزئی پذیرفته است.

۶. در سال ۲۰۱۹، حداقل ۲۸۰ نفر اعدام شدند که ۱۳ نفر آنان به صورت علنی اعدام شدند.^۴ حداقل ۳۰ اعدام، در مقایسه با ۲۴ مورد در سال ۲۰۱۸، برای اتهامات مربوط به مواد مخدر گزارش شد. حداقل ۸۴ اعدام بین ۱ ژانویه و ۲۳ آوریل ۲۰۲۰ اجرا شد.^۵ طبق نظر کمیته حقوق بشر، ناتوانی یک کشور در تضمین پاسخگویی در خصوص محرومیت خودسرانه از حیات، به خودی خود، یک نقض جداگانه است (رجوع شود به CCPR/C/21/Rev.1/Add.13، بند ۱۸). به علت نبود آمار رسمی درباره موارد مجازات اعدام، کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد از مقامات درخواست کرد تا اطلاعات تفکیک شده‌ای را، از جمله درباره تعداد اعدام‌ها و افرادی که حکم اعدام دریافت کرده اند و به ویژه در مورد کودکان مجرم، فراهم و ارائه کنند. دولت در اظهارات خود، ارقام ارائه شده بالا را مورد اعتراض قرار داد، اما هیچ آمار رسمی ارائه نکرده است.

۷. دبیرکل همچنان به واسطه گزارش‌های مربوط به محرومیت از حق دادرسی عادلانه، از جمله در موارد شامل مجازات اعدام نگران است. موانع اساسی ساختاری و قانونی در مقابل دادرسی منصفانه و ضمانت‌های دادرسی منصفانه با نگرانی‌هایی در باره استقلال قضایی، الزامات صلاحیت‌های قضایی، نابرابری در برابر قانون و دسترسی به وکیل همراه شده است.^۶ به همین ترتیب، کاستی‌های دادرسی کیفری به علت آستانه پایین اثبات جرم، از جمله از طریق مفاهیمی مانند "علم قاضی"، همچنان پابرجا است.^۷ دولت معتقد است که قانون آیین دادرسی کیفری، حقوق کامل را در تمام مراحل دادرسی قضایی و در تحقیقات پلیس تامین می کند.

اعدام کودکان مجرم

۸. دبیرکل به علت صدور ادامه دار احکام مجازات اعدام و اجرای اعدام کودکان مجرم همچنان عمیقاً نگران است. حداقل ۹۰ مجرم کودک تا ۱۰ ژوئن ۲۰۲۰ در انتظار اجرای حکم اعدام بودند. میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، در ماده ۶، بند ۵، و نیز کنوانسیون حقوق کودک، در ماده ۳۷، که جمهوری اسلامی ایران در آن عضویت دارد، بدون استثنا وضع مجازات اعدام را برای جرایمی که توسط افراد زیر ۱۸ سال انجام شده است، منع می کند. قانون مجازات اسلامی، مجازات اعدام را، به عنوان قصاص (مجازات به مثل) یا جرم حدود (جرایمی که مجازات برای آنها تعیین و تثبیت شده است)، مانند قتل و زنا، برای دختران دارای حداقل ۹ سال قمری و پسران دارای حداقل ۱۵ سال قمری حفظ کرده است. با گذشت هفت سال از تصویب، اجرای ماده ۹۱ قانون مجازات اسلامی نتوانسته است وضع مجازات اعدام را برای کودکان بزهکار کاهش دهد، و حداقل ۳۳ مورد اعدام مربوط به کودکان مجرم از زمان لازم الاجرا شدن آن در ۲۰۱۳ اتفاق افتاده است. دولت اعلام کرد که در سال‌های گذشته جان بسیاری از

^۴ رجوع شود به www.iranhr.net/media/files/Rapport_iran-GB.pdf

^۵ رجوع شود به www.iranhr.net/en/articles/4217/

^۶ رجوع شود به جمهوری اسلامی ایران، قانون اساسی سال ۱۹۷۹؛ قانون مجازات اسلامی؛ و آیین دادرسی کیفری. همچنین رجوع شود به

CCPR/C/IRN/CO/3.

^۷ قانون مجازات اسلامی، ماده ۲۱۱: «دانش قاضی به عنوان یقین حاصل از شواهد آشکار در موضوعی است که پیش روی او قرار گرفته است. در مواردی که قضاوت مبتنی بر دانش قاضی باشد، او موظف است شواهد فرعی و سمعی مشخص را که منبع دانش بوده است در حکم قید کند.»

طریق تخفیف در احکام مجازات ها، اعمال مجازات‌های جایگزین و اعطای حمایت های مالی برای کمک به پرداخت دیه (خون بها) نجات یافته است.

۹. در سال ۲۰۱۹، حداقل چهار کودک مجرم اعدام شدند. همه آنان در زمان ارتکاب به قتل مورد ادعا، که مجازات آن قصاص است، بین ۱۵ تا ۱۷ سال داشتند. دولت اعلام کرد کارگروه جدید چند رشته ای در زمینه پیشگیری از مجازات اعدام که توسط قوه قضائیه تشکیل شده است، تلاش می کند تا بخشش را تشویق کند. دبیرکل تأکید می کند که هرگونه روند بخشش یا تخفیف باید ضمانت های انصاف و برابری در برابر قانون را ارائه دهد، و در این زمینه خاطر نشان می کند که پرداخت دیه ممکن است نسبت به کسانی که ممکن است از توان مالی لازم برخوردار نباشند، تبعیض آمیز باشد (رجوع شود به A/61/311، بندهای ۵۹-۶۰).

۱۰. دبیرکل نگرانی های بیان شده توسط کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد در ۲۲ آوریل ۲۰۲۰ را در باره اعدام دو کودک بزهکار در مدت چهار روز و همچنین ضرب و جرح منجر به مرگ کودک مجرم سوم توسط مقامات امنیتی و زندان تکرار می کند.^۸ در ۱۸ آوریل، مجید اسماعیل زاده در زندان اردبیل اعدام شد.^۹ او بر اساس اعترافات اجباری تحت شکنجه به اتهام قتلی که گفته می شود در سن ۱۶ سالگی مرتکب آن شده بود، در ۲۰۱۲ دستگیر شد. در ۲۱ آوریل، شایان سعیدپور پس از یک روند قضائی ناقص که ناتوانی های روانی-اجتماعی او را در نظر نگرفته بود، در زندان سقز اعدام شد.^{۱۰} او در اکتبر ۲۰۱۸، به جرم قتلی که گفته می شود هنگامی که زیر ۱۸ سال سن داشته انجام داده بود، به اعدام محکوم شد. دولت اظهار داشت در چند مورد مقامات قضایی با خویشاوند نزدیک قربانی ملاقات کرده و خواستار عفو شدند، و گزارش های اقرار اجباری را رد کرد. آقای سعیدپور یکی از ۸۰ زندانی بود که در پی اعتراض نسبت به شرایط زندان در زمینه شیوع کووید ۱۹ در ۲۷ مارس، از زندان فرار کرد. مرگ دانیال زین‌العابدینی تحت حبس در زندان میاندوآب در ۲ آوریل تأیید شد. با وجود آن که او در زمان ارتکاب جرم ادعایی کمتر از ۱۸ سال داشت، به اعدام محکوم شده بود. آقای زین‌العابدینی به همراه سایر زندانیانی که در زندان مهاباد در تاریخ ۲۸ مارس در اعتراض به شرایط زندان در زمان بیماری همه گیر کووید ۱۹ شورش کرده بودند، به این زندان منتقل شده بود. دولت بیان داشت که آقای زین‌العابدینی خودکشی کرده بود. با این حال، فرض مسئولیت دولت در مرگ‌های رخ داده تحت بازداشت و حبس، فقط از طریق تحقیقات سریع، بی طرفانه، دقیق و شفاف توسط یک نهاد مستقل قابل رد شدن است (رجوع شود به A/HRC/42/20، بند ۴۳). دبیرکل ابراز تاسف می کند که جمهوری اسلامی ایران طی بررسی ادواری جهانی خود تنها یکی از ۲۳ توصیه را درباره مجازات اعدام برای کودکان بزهکار به صورت ناقص پذیرفته است.

بازداشت خودسرانه شهروندان دوتابعیتی و خارجی

۱۱. دبیرکل نگران وضع شهروندان دوتابعیتی و خارجی از جمله احمدرضا جلالی، مسعود مصاحب، مراد طاهباز، کامران قادری و سیامک نمازی است که تا تاریخ ۱۰ ژوئن ۲۰۲۰ در زندان هستند. باقر نمازی با ممنوعیت سفر در مرخصی پزشکی به سر می برد. دبیرکل نگرانی خود را در باره علت اصلی بازداشت افراد فوق بر اساس اتهامات امنیت ملی تکرار می کند. دولت در اظهارات خود تأکید کرد که بازداشت ها بر پایه شواهد و مدارک صورت گرفته است. جمهوری اسلامی ایران در بررسی ادواری جهانی خود، سه توصیه در باره اتباع خارجی و دوتابعیتی دریافت کرد؛ که یکی را به صورت ناقص پذیرفت و دو مورد دیگر را رد کرد.

^۸ رجوع شود به www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25813&LangID=E.

^۹ رجوع شود به www.iranhr.net/en/articles/4233/.

^{۱۰} رجوع شود به www.amnesty.org/en/latest/news/2020/04/iran-execution-of-young-man-vengeful-and-cruel/.

۱۲. دبیرکل آزادی موقت بعضی شهروندان دوتابعیتی و خارجی را تحت دستور آزادی موقت که به علت کووید-۱۹ صادر شده است، مورد توجه قرار می دهد. از جمله این اتباع، نازنین زاغری-راتکلیف تبعه ایرانی-بریتانیایی است که بازداشت او توسط کارگروه بازداشت خودسرانه (A/HRC/WGAD/2016/28)، خودسرانه تشخیص داده شده است. او در ۱۷ مارس ۲۰۲۰، به صورت موقت و تا زمانی که برای عفو او تصمیم گیری شود، آزاد شد.^{۱۱} دبیرکل از بازگشت کمال فروغی با تابعیت بریتانیایی-ایرانی به پادشاهی متحده بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی در ماه مارس ۲۰۲۰ استقبال می کند.^{۱۲} او همچنین از بازگشت شهروندان ایالات متحده آمریکا به نام های ژبو وانگ^{۱۳} و مایکل وایت به ایالات متحده به ترتیب در دسامبر ۲۰۱۹ و ژوئن ۲۰۲۰ استقبال می کند.^{۱۴}

وضع فعالان محیط زیست

۱۳. دبیرکل با نگرانی خاطر نشان می کند که به استثنای یک نفر که آزادی موقت و عفو دریافت کرد، هفت فعال محیط زیست دستگیر شده دیگر از مؤسسه حیات وحش میراث پارسیان، با وجود گزارش هایی مبنی بر احتمال ابتلای برخی از آنان به کووید-۱۹، همچنان در بازداشت به سر می برند. این هشت نفر در نوامبر ۲۰۱۹ بر اساس اتهامات مربوط به امنیت ملی محکوم شدند و احکام حبس بین ۴ تا ۱۰ سال دریافت کردند. همچنین، به دو نفر از آنان، مراد طاهباز و نیلوفر بیانی، دستور داده شد تا "درآمد نامشروع را برگردانند". نگرانی ویژه دبیرکل این است که بخشی از محکومیت خانم بیانی به دلیل کارهایی بود که برای سازمان ملل متحد انجام داده بود و به عنوان بخشی از مجازات، به پرداخت جریمه ای معادل درآمد بدست آورده اش از سازمان ملل متحد محکوم شد. حکم مجازات هشت فعال محیط زیست در ۱۸ فوریه ۲۰۲۰ توسط دادگاه تجدیدنظر تأیید شد. پس از بیش از دو سال بازداشت خودسرانه، آنان در میان موارد نقض جدی دادرسی منصفانه، مانند گزارش های مربوط به حبس انفرادی طولانی مدت و اعترافات اجباری زیر شکنجه، محکوم به مجازات های بلند مدت شدند.^{۱۵}

ب - حق آزادی اجتماعات و تجمعات مسالمت آمیز

اعتراضات نوامبر ۲۰۱۹

۱۴. دبیرکل از گزارش های مربوط به استفاده از زور مفرط و مرگبار توسط نیروهای امنیتی برای سرکوب خشن اعتراض های گسترده در نوامبر ۲۰۱۹ بسیار نگران است. این اعتراضات در پی اعلام دولت در ۱۵ نوامبر مبنی بر کاهش یارانه بنزین که برای مدت طولانی پرداخت شده بود، و با افزایش چشمگیر قیمت بنزین آغاز شد.^{۱۶} متعاقباً، دامنه اعتراضات دو روز پس از آغاز به ۲۹

^{۱۱} رجوع شود به www.theguardian.com/news/2020/may/30/revolutionary-guards-block-clemency-formazanin-zaghari-ratcliffe.

^{۱۲} رجوع شود به www.amnesty.org.uk/press-releases/iranuk-return-kamal-foroughi-after-unjust-detention-marvellous-news;

and www.aljazeera.com/news/2020/04/kamal-foroughi-returns-uk-years-iranspy-charge-200401192015606.html.
^{۱۳} رجوع شود به www.theguardian.com/world/2019/dec/07/us-citizen-to-be-released-from-iranian-jail-in-prisoner-swap.

^{۱۴} www.nytimes.com/2020/06/04/world/middleeast/Iran-prisoner-michael-white.html.
^{۱۵} رجوع شود به www.amnesty.org/en/latest/news/2019/03/iran-release-eight-wildlife-conservationists-following-unfair-trial-on-trumped-up-spying-charges;

and www.ensafnews.com/216369/.
^{۱۶} رجوع شود به www.ima.ir/news/83555556/

استان از ۳۱ استان جمهوری اسلامی ایران گسترش یافت.^{۱۷} به صورت کلی، مردم به صورت مسالمت آمیز در خیابان ها راهپیمایی کردند، یا بزرگراه ها، جاده ها و پمپ بنزین ها را مسدود کردند. اگر چه همان گونه که توسط دولت در اظهاراتش تأیید شد، در چند مورد ساختمان های دولتی و پمپ بنزین ها تخریب^{۱۸} شدند. به نظر می رسد ریشه اصلی اعتراضات، عدم رضایت از نظام سیاسی و بحران اقتصادی باشد. دولت معترضین را "اشارار متفاوت از مردم عادی" معرفی کرد که برای "دشمنان جمهوری اسلامی ایران" کار می کنند.^{۱۹}

۱۵. دبیرکل از گزارش های مبنی بر دستور مقامات ارشد^{۲۰} برای استفاده از نیروی مرگبار نگران است. کمیته حقوق بشر متذکر شده است که استفاده از زور منجر به مرگ تظاهرکنندگانی که در حال اعمال حق آزادی تجمعات خود هستند، برابر با محروم کردن خودسرانه از زندگی محسوب می شود (رجوع شود به CCPR/C/GC/36، بند ۱۷). گزارش های دریافت شده توسط کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد^{۲۱} نشان می دهد که نیروهای امنیتی از زور مفرط استفاده کردند، از جمله با هدف قرار دادن سر و اعضای حیاتی معترضین، ناظرین و رهگذران با مهمات غیر مشقی. دست کم ۳۰۴ نفر، از جمله ۲۳ کودک (۲۲ پسر و ۱ دختر)^{۲۲} و ۱۰ زن، بین ۱۵ تا ۱۹ نوامبر ۲۰۱۹ در ۳۷ شهر در جمهوری اسلامی ایران کشته شدند.^{۲۳} تجزیه و تحلیل زخم های مرگبار نشان داد شماری از قربانیان از ناحیه سر، گردن، قفسه سینه یا قلب هدف قرار گرفته بودند.^{۲۴} در پاسخ به سوال یک نماینده مجلس، وزیر کشور اظهار داشت که معترضین "در ناحیه پا نیز هدف گرفته بودند".^{۲۵} کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد خاطرنشان کرد که الگوی تیراندازی به اعضای حیاتی نشان می دهد نیروهای امنیتی با قصد کشتن تیراندازی کرده بودند یا نسبت به نتیجه آن بی پروا بودند.^{۲۶} کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد همچنین خاطرنشان کرد که مرگ کودکان مدارک و شواهد بیشتری را مبنی بر استفاده خودسرانه نیروهای امنیتی از نیروی مرگبار فراهم می آورد. کودکان در حال بازگشت از مدرسه، از مکان های مختلف از جمله از پشت بام هدف قرار گرفته بودند.^{۲۷} در ۶ دسامبر ۲۰۱۹، کمیسر عالی

^{۱۷} رجوع شود به www.tasnimnews.com/fa/news/1398/09/08/2149296/

^{۱۸} رجوع شود به <https://tn.ai/2142436>

^{۱۹} رجوع شود به <http://farsi.khamenei.ir/news-content?id=44020>

www.irna.ir/news/83558990/;

www.theguardian.com/world/2019/nov/16/protests-erupt-in-iran-after-government-raises-price-of-gas-by-50;

<https://tn.ai/2142408>;

and www.reuters.com/article/us-iran-gasoline-protests/irans-guards-warn-of-decisive-action-if-unrest-continues-idUSKBN1XS1BU.

^{۲۰} رجوع شود به www.reuters.com/article/us-iran-protests-specialreport/special-report-irans-leader-ordered-crackdown-on-unrest-do-whatever-it-takes-to-end-it-idUSKBN1YR0QR.

^{۲۱} رجوع شود به www.amnesty.org.au/iran-details-released-of-304-deaths-during-protests-six-months-after-security-forces-killing-sprees/;

and <https://iranhumanrights.org/wp-content/uploads/Iran-HumanRights-November-2019-January-2020-Protests.pdf>.

^{۲۲} رجوع شود به www.amnesty.org/en/documents/mde13/1894/2020/en/.

^{۲۳} رجوع شود به www.amnesty.org.au/iran-details-released-of-304-deaths-during-protests-six-months-after-security-forces-killing-sprees/.

^{۲۴} رجوع شود به www.amnesty.org/en/documents/mde13/2308/2020/en/.

^{۲۵} رجوع شود به <http://porcesh.ir/fa/content/23099/>. www.imna.ir/news/401553/.

^{۲۶} رجوع شود به www.amnesty.org/en/documents/mde13/2308/2020/en/;

and <https://justice4iran.org/wpcontent/uploads/2020/04/SHOOT-TO-KILL-Preliminary-Findings-of-Justice-for-Irans-Investigation-into-the-November-2019-Protests.pdf>.

^{۲۷} رجوع شود به www.amnesty.org/en/documents/mde13/2308/2020/en/;

حقوق بشر سازمان ملل به صورت علنی اظهار داشت این حوادث نقض آشکار استانداردهای بین‌المللی در استفاده از زور بودند.^{۲۸} دولت در پاسخ‌های خود بیان داشت که فقط علیه معترضین خشن از زور استفاده شد و نیروهای مجری قانون نهایت خویشتنداری را داشت.

۱۶. فرماندار شهر قدس پذیرفت که به نیروی انتظامی دستور داده بود به معترضان شلیک کند. دولت در اظهارات خود بیان کرد که هدف از این دستور، پایان دادن به اشغال غیرقانونی دفتر فرماندار بوده است. در پاسخ به سوالی در یک مصاحبه مبنی بر کشته شدن ۱،۰۰۰ نفر در اعتراضات، وزیر امور خارجه اظهار داشت: "تعداد، کمتر از یک سوم این رقم بود".^{۲۹} مقامات مسئولیت مرگ معترضان را نپذیرفتند، و استفاده از سلاح گرم را به "آشوبگران" و "عوامل دشمنان خارجی" نسبت دادند، یا استفاده از نیروی مرگبار توسط ضابطین قانون را توجیه کردند با این ادعا که معترضین مسلح بودند.^{۳۰} در نامه‌ای به مجلس در ۱۸ مه، وزارت کشور اظهار داشت که "در هیچ یک از گزارش‌های نهادهای نظارتی مربوطه، مسئول هیچ‌گونه قصوری شناخته نشده است".^{۳۱} با این حال، در ۳۰ مه، وزیر تأیید کرد که "فقط ۴۰ یا ۴۵ نفر، یعنی حدود ۲۰ درصد از کشته‌شدگان، با سلاح‌هایی که از طرف دولت صادر نشده بود هدف قرار گرفتند".^{۳۲}

بازداشت و حبس

۱۷. همان‌گونه که کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد اظهار داشت،^{۳۳} سرکوب خشن، با دستگیری گسترده معترضین همراه بود.^{۳۴} دولت در اظهار نظر خود تأیید کرد هیچ‌کس فقط به خاطر اجرای حق تجمعات مسالمت‌آمیز دستگیر نشده بود. اگرچه تعداد دقیق مشخص نیست، طبق گفته یکی از اعضای مجلس، حداقل ۷۰۰۰ نفر دستگیر شدند.^{۳۵} شمار بسیاری از معترضین در سراسر کشور بازداشت و زندانی شدند، از جمله در ندامتگاه مرکزی تهران بزرگ، که گزارش شده است بیش از ۳۰۰ نفر تا تاریخ فوریه ۲۰۲۰ در آن در بازداشت بودند.^{۳۶} بسیاری از زنان معترض در زندان قرچک حبس بودند. گزارش‌ها حاکی بود که معترضان در سلول‌های شلوغ و فاقد امکانات اولیه نگهداری می‌شدند و زندانیانی که معمولاً در بندهای تحت کنترل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یا وزارت اطلاعات نگهداری می‌شدند، به علت بالا بودن تعداد معترضان دستگیر شده، به بندهای عمومی

and www.amnesty.org/download/Documents/MDE1318942020ENGLISH.PDF.
^{۲۸} رجوع شود به www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25393&LangID=E.
^{۲۹} رجوع شود به www.spiegel.de/international/world/it-s-a-disaster-for-europe-to-be-so-subservient-to-the-us-a-fdf6a4d6-6b5f-4a10-860e-4c41f591a74b.
^{۳۰} رجوع شود به www.ima.ir/news/83578701/;
<https://justice4iran.org/wp-content/uploads/2020/04/SHOOTTO-KILL-Preliminary-Findings-of-Justice-for-Irans-Investigation-into-the-November-2019-Protests.pdf>.
^{۳۱} رجوع شود به www.ima.ir/news/83791564/;
and www.ima.ir/news/83791564/;
^{۳۲} رجوع شود به www.france24.com/en/20200531-iran-suggests-up-to-225-killed-in-november-protests;
www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25393&LangID=E;
and www.isna.ir/news/99031105879/.
^{۳۳} رجوع شود به www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25393&LangID=E.
^{۳۴} رجوع شود به www.entekhab.ir/fa/news/514774/.
^{۳۵} رجوع شود به <https://aftabnews.ir/fa/news/623640/>;
and www.tabnak.ir/fa/news/940029/.
^{۳۶} رجوع شود به <https://iranhumanrights.org/2020/02/detained-protestors-in-iran-beaten-tortured-forced-toconfess/>

منتقل شده بودند. در ۱۱ ژانویه ۲۰۲۰، رئیس سازمان زندان ها، بدون ارائه جزئیات بیشتر، اظهار داشت "بخش قابل توجهی از بازداشت شدگان آزاد شده اند" و بقیه به زودی در دادگاه حاضر خواهند شد.^{۳۷} کمیته حقوق بشر متذکر شده است که استفاده از بازداشت به عنوان مجازات برای اجرای مشروع حقوق آزادی بیان و تجمعات مسالمت آمیز، خودسرانه محسوب می شود (رجوع شود به CCPR/C/GC/35، بند ۱۷).

۱۸. به موجب گزارش ها معترضان بازداشت شده، از درمان پزشکی محروم شده اند، مورد شکنجه و بدرفتاری قرار گرفته و مجبور به اعتراف دروغ شده اند. تصاویر و گزارش های زندانیان سابق این ادعاها را پشتیبانی می کند، مانند فیلم زندانیانی که با دستبند و چشمان بسته توسط نیروهای امنیتی کتک و شلاق زده می شوند و معترضان زخمی که به جای بیمارستان به زندان منتقل می شوند.^{۳۸} سه زندانی از تهران، تبریز و اهواز به صورت جداگانه اظهارات مشابهی را مطرح کردند مبنی بر این که بازجویان آنان را هدف حمله فیزیکی قرار داده و سعی داشتند تا آنان را به اعتراف به دست داشتن نهادهای خارجی در تحریک اعتراضات مجبور کنند.^{۳۹} دیگر ادعاهای گزارش شده به انواع شکنجه، شامل استفاده بلند مدت از سلول انفرادی، محرومیت از غذا و خواب، استفاده از شوک برقی، شلاق زدن بر بدن برهنه و اعدام های ساختگی مربوط است. برخی اعترافات اجباری از تلویزیون رسمی پخش شد.^{۴۰}

۱۹. دبیرکل به طور ویژه از گزارش های مربوط به بازداشت و بدرفتاری با کودکان نگران است. برخی منابع اظهار داشتند که دست کم ۱۰،۰۰۰ کودک در جمهوری اسلامی ایران در اعتراضات دستگیر شده اند؛^{۴۱} در حالی که گزارش دیگری از استان خوزستان حاکی است که حدود ۱۰،۰۰۰ کودک فقط در آن استان دستگیر شده اند، که از آن تعداد بنا بر گزارش ها تقریباً ۱۰۰ نفر از دسامبر ۲۰۱۹ آزاد شده اند.^{۴۲} رئیس سازمان زندان ها اظهار داشت شمار بسیار اندکی از کودکان همچنان در بازداشت به سر می بردند که در دسامبر ۲۰۱۹ در بازداشتگاه های نوجوانان نگهداری می شدند.^{۴۳} گزارش شده است زندانیان کودک مورد شکنجه و بدرفتاری، مانند ضرب و جرح^{۴۴} و سوء استفاده جنسی با باتون، قرار گرفتند. برخی از آنان در سلول های بیش از حد شلوغ زندانی شده و مجبور به استفاده مشترک از سلول ها با بازداشت شدگان بزرگسال بودند.^{۴۵} دولت در اظهارات خود قابل اطمینان بودن اطلاعات مربوط به دستگیری و بدرفتاری با کودکان را زیر سوال برد.

۲۰. دبیرکل از گزارش های مبنی بر اینکه خانواده های معترضان بازداشت شده از داشتن اطلاعات در باره محل نگهداری خویشاوندان خود محروم شدند و از شرایطی که می تواند برابر با ناپدید شدن اجباری باشد، نگران است. در فوریه ۲۰۲۰، خانواده

^{۳۷} رجوع شود به www.ilna.news/fa/tiny/news-856599

^{۳۸} رجوع شود به www.amnesty.org/en/latest/news/2019/12/iran-thousands-arbitrarily-detained-and-at-risk-of-torture-in-chilling-post-protest-crackdown/; <https://iranhumanrights.org/wpcontent/uploads/Iran-Human-Rights-November-2019-January-2020-Protests.pdf>.

^{۳۹} رجوع شود به <https://iranhumanrights.org/2020/02/detained-protestors-in-iran-beaten-tortured-forced-to-confess/>

^{۴۰} رجوع شود به <https://khabaronline.ir/news/1323110>

^{۴۱} منبع: بنیاد عبدالرحمن برومند برای حقوق بشر در ایران.

^{۴۲} رجوع شود به [www.ahwazhumanrights.org/en/sections/8/further-information-on-the-arrest-of-1-000-children-in-](http://www.ahwazhumanrights.org/en/sections/8/further-information-on-the-arrest-of-1-000-children-in-ahwaz-during-iran-november-protests)

[ahwaz-during-iran-november-protests.](http://ahwaz-during-iran-november-protests)

^{۴۳} رجوع شود به www.ilna.news/fa/tiny/news-856599

^{۴۴} رجوع شود به <https://bit.ly/2RuKz3J>

^{۴۵} منبع: Impact Iran.

۴۰۰ معترض بازداشت شده از استان خوزستان هنوز از مکان دقیق خویشاوندان خود اطلاع نداشتند. ناپدید شدن اجباری یک "نوع تشدید شده بازداشت خودسرانه" است (رجوع شود به CCPR/C/GC/35، بند ۱۷).

محکومیت ها و احکام مجازات

۲۱. در حالی که هیچ آمار رسمی در باره تعداد محاکمه های مرتبط با اعتراض های نوامبر ۲۰۱۹ منتشر نشده است، اطلاعات دریافت شده از صدور حداقل ۷۵ حکم علیه معترضان تا پایان آوریل ۲۰۲۰ حکایت دارد.^{۴۶} بنا بر گزارش ها اعتراضات اجباری مبنای محکومیت ها در محاکمه های معترضین بوده که منجر به مجازات حبس و حتی مجازات اعدام شده است. امیرحسین مرادی، سعید تمجیدی و محمد رجبی توسط شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب به اعدام محکوم شدند.^{۴۷} دولت در اظهارات خود اعلام کرد که این پرونده ها در جریان هستند. این سه نفر به علت شرکت در تظاهرات ۱۶ نوامبر ۲۰۱۹ در تهران به اتهام مربوط به امنیت ملی و دیگر اتهام ها محکوم شدند. بنا بر گزارش ها آنان تحت شکنجه مجبور به اعتراف شدند، در زمان بازجویی به وکیل دسترسی نداشتند و در دادگاه توسط وکلای منتخب خودشان از آنان دفاع نشد. تا ژوئن ۲۰۲۰، آنان در ندامتگاه مرکزی تهران بزرگ تحت بازداشت و منتظر تجدیدنظر بودند. رفتار مشابه علیه دیگر افرادی که به علت شرکت در اعتراضات نوامبر ۲۰۱۹ محاکمه شده بودند، گزارش شده است. بیشتر آنان در دادگاه های انقلاب و تحت اتهامات مربوط به امنیت ملی محاکمه شدند. کمیته حقوق بشر اظهار داشته است که بدرفتاری با متهمین برای گرفتن اعتراف، نقض جدی مواد ۷ و ۱۴ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی است (رجوع شود به CCPR/C/GC/32، بند ۶۰)، و در جایی که اقرار اجباری مبنای صدور حکم اعدام باشد، نقض حق حیات است (رجوع شود به CCPR/C/GC/36، بند ۵۴). دبیرکل با نگرانی خاطر نشان می کند که دولت در هنگام بررسی ادواری جهانی خود تنها یک توصیه درباره منع شکنجه یا تحقیق در مورد ادعاهای مربوط به انجام آن را پذیرفت و دو توصیه را به صورت ناقص قبول کرد. همچنین دولت تنها ۱ مورد از ۱۲ توصیه درباره تصویب کنوانسیون علیه شکنجه و دیگر رفتارها یا مجازات های ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیر کننده را به صورت ناقص پذیرفت.

اعتراضات ژانویه ۲۰۲۰

۲۲. دبیرکل نگران است که الگوی استفاده از زور مفرط توسط نیروهای امنیتی در اعتراض ها در ده ها شهر ایران در ژانویه ۲۰۲۰ ادامه یافت. تظاهرات پس از آن آغاز شد که دولت در ۱۱ ژانویه ۲۰۲۰، در پی انکار اولیه پذیرفت که موشک های شلیک شده توسط سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سه روز پیشتر به پرواز PSY۵۲ شرکت هواپیمایی اوکراین اصابت کرده و منجر به کشته شدن همه ۱۷۶ سرنشین آن شده است.^{۴۸} روایت شاهدان عینی و تصاویر نشان می دهد که در ۱۱ و ۱۲ ژانویه، نیروهای امنیتی از گلوله ساچمه ای نوک تیز، گلوله پلاستیکی و گاز اشک آور علیه معترضین آرام استفاده کردند که باعث مجروحیت آنان شد.^{۴۹} نیروهای امنیتی از اسپری فلفل و باتون علیه تجمع کنندگان استفاده کردند، و در تهران، گاز اشک آور به داخل یک ایستگاه مترو شلیک شد. معترضان مجروح از ترس دستگیری توسط نیروهای امنیتی یا عدم پذیرش توسط کادر پزشکی، ترجیح دادند که به بیمارستان مراجعه نکنند. دولت در اظهارات خود اعلام کرد که حق تجمعات مسالمت آمیز توسط قانون اساسی به رسمیت شناخته

^{۴۶} منبع: بنیاد عبدالرحمن برومند برای حقوق بشر در ایران.

^{۴۷} رجوع شود به www.en-hrana.org/three-arrestees-of-november-protests-were-sentenced-to-death

^{۴۸} رجوع شود به www.irna.ir/news/83628809/.

^{۴۹} رجوع شود به www.amnesty.org/en/latest/news/2020/01/iran-scores-injured-as-security-forces-use-unlawful-force-to-crush-protests/.

می شود و استفاده از زور مطابق قانون صورت گرفته است. در حالی که قوه قضاییه اظهار داشت حدود ۳۰ نفر دستگیر شدند،^{۵۰} گزارش های دیگر از دستگیری حدود ۵۰۰ نفر حکایت داشت.^{۵۱} گزارش شده است که معترضان در بازداشت مورد بدرفتاری قرار گرفتند و برخی از آنان در محل نامعلوم بدون اینکه اجازه ارتباط با کسی داشته باشند نگهداری می شدند.^{۵۲} حداقل ۱۳ نفر به اتهام شرکت در تظاهرات، از جمله با گرفتن عکس و فیلم در حین مراسم و روشن کردن شمع به یاد قربانیان، به شش ماه تا پنج سال حبس محکوم شدند.^{۵۳}

عدم پاسخگویی و آزار قربانیان

۲۳. دبیرکل به شدت از عدم انجام تحقیقات کافی توسط مقامات ایرانی از گزارش های گسترده در مورد استفاده از زور مفرط در اعتراضات نوامبر ۲۰۱۹ و ژانویه ۲۰۲۰، و همچنین عدم پاسخگویی کسانی که دستور این عملیات ناقض حقوق بشر را صادر کرده و آن را انجام دادند، نگران است. در حالی که دولت برنامه ای را برای جبران خسارت به قربانیان اعتراضات نوامبر ۲۰۱۹ تنظیم کرده بود،^{۵۴} این اقدام نتوانست به مثابه تحقیقی مستقل در باره وقایع یا سازوکاری برای ملزم کردن نیروهای امنیتی و سایر مقامات به پاسخگویی در استفاده از نیروی مفرط منجر به مرگ و سایر موارد جدی نقض باشد (رجوع شود به CCPR/C/21/Rev.1/Add.13، بندهای ۱۵ و ۱۸). دولت در اظهارات خود هدف از تحقیق را تأمین خسارت عنوان کرد. دبیرکل از جمهوری اسلامی ایران می خواهد که تحقیقاتی مستقل و بی طرفانه را در باره همه موارد نقض رخ داده در اعتراضات نوامبر ۲۰۱۹ و ژانویه ۲۰۲۰، از جمله کشتن معترضان و بدرفتاری با آنان در بازداشت، انجام دهد و مسئولین را وادار به پاسخگویی کند.

۲۴. دبیرکل نگران آزار خانواده های قربانیان و تهدیدهای علیه آنان است. در برخی موارد، خانواده ها مجبور شدند که به عنوان پیش شرط برای تحویل اجساد، مبلغی را پرداخت کرده و یا درباره وابستگی خویشاوندانشان دروغ بگویند. خانواده هایی که علناً خواستار عدالت بودند، با اقدامات تلافی جویانه از جمله آزار، تهدید و بازداشت روبرو شدند. گزارش شده که برخی از خانواده های معترضان کشته شده، احساس فشار می کردند که به علت مشکلات مالی و یا این که تنها راه پایان دادن به آزار و اذیت مقامات تلقی می شد، وضعیت شهادت یا دیه را بپذیرند.^{۵۵}

انتخابات مجلس

۲۵. در ۲۱ فوریه ۲۰۲۰، جمهوری اسلامی ایران یازدهمین دوره انتخابات مجلس را برگزار کرد. وزارت کشور میزان مشارکت مردم در کشور و استان تهران را به ترتیب ۴۲/۵۷ درصد و ۲۵/۴ درصد اعلام کرد، که پائین ترین ارقام مشارکت پس از انقلاب سال ۱۹۷۹ محسوب می شود و کاهش شدیدی را نسبت به ۶۱،۸ درصد مشارکت در انتخابات ۲۰۱۶ نشان می دهد. از ۱۶،۱۴۵ نفری

^{۵۰} رجوع شود به www.isna.ir/news/98102418714/.

^{۵۱} رجوع شود به <https://iranhumanrights.org/2020/01/civilians-assaulted-arrested-in-state-crackdown-onuniversity-protests-plane-ukraine/>; and <https://iranhumanrights.org/wp-content/uploads/IranHuman-Rights-November-2019-January-2020-Protests.pdf>.

^{۵۲} رجوع شود به www.amnesty.org/en/latest/news/2020/01/iran-scores-injured-as-security-forces-use-unlawful-force-to-crush-protests/.

^{۵۳} رجوع شود به www.hrw.org/news/2020/05/08/iran-prosecutions-protests-about-plane-downing.

^{۵۴} رجوع شود به <http://farsi.khamenei.ir/news-content?id=44322>.

^{۵۵} رجوع شود به www.irna.ir/news/83681527/.

که داوطلب شدند،^{۵۶} شورای نگهبان صلاحیت ۷،۱۴۸ نفر^{۵۷} شامل ۷۳۶ زن، را تأیید کرد.^{۵۸} دولت در اظهارات خود خاطرنشان کرد که نامزدها رد صلاحیت شدند، زیرا شرایط لازم تعیین شده توسط قانون را نداشتند. هفده نفر از ۲۷۶ منتخب دور اول، زن بودند. تعدادی از مقامات سابق دولت و همچنین مخالفان به علت عدم برگزاری انتخابات آزاد و عادلانه خواستار تحریم آن شدند.^{۵۹}

ج - حق آزادی عقیده و بیان

۲۶. دبیرکل ناسازگاری موجود بین چارچوب قانون اساسی و قانونی جمهوری اسلامی ایران را در ارتباط با اجرای حق عقیده و آزادی بیان، مورد توجه قرار می دهد. گسترش کنترل اطلاعات در فضای دیجیتال ادامه یافت که با افزایش کنترل دولت و سانسور اینترنت همراه بود. دولت اظهار داشت که طبق قانون جرایم رایانه ای، کمیته ای موظف شده تا تعریف روشنی از جرایم اینترنتی برای وبسایت هایی ارائه دهد که امنیت و آرامش عمومی را تضعیف می کنند. تمام ارتباطات اینترنتی بین المللی توسط دو نهاد دولتی در دسترس قرار می گیرد که به دولت این امکان را می دهد تا جریان اطلاعات را کنترل کند.^{۶۰} پلتفرم هایی مانند فیس بوک و توئیتر بدون یک شبکه خصوصی مجازی (وی پی ان) قابل دسترسی نیستند. در ۳۱ اوت ۲۰۱۹، معاون دادستان کل کشور حکمی را صادر کرد که شرکت های ارائه دهنده اینترنت را ملزم به عدم ارائه خدمات به وبسایت های فیلتر شده مستقر در کشور می کند.^{۶۱} مقامات دست کم سه بار در ۲۰۱۹^{۶۲} و دو بار در ۲۰۲۰^{۶۳} اینترنت را قطع کردند.

۲۷. در ۱۶ نوامبر ۲۰۱۹، در واکنش به اعتراضات، شورای عالی امنیت ملی دستور بزرگترین قطعی اینترنت و تلفن همراه را در جمهوری اسلامی ایران صادر کرد، اقدامی که در نتیجه آن نرخ اتصال به ۵ درصد سطح معمول^{۶۴} رسید. اینترنت خط ثابت و ارتباطات داده تلفن همراه به ترتیب از ۲۱ نوامبر و ۲۷ نوامبر به تدریج دوباره برقرار شدند،^{۶۵} هر چند ارتباطات داده تلفن همراه تا ۵ دسامبر در برخی از استان ها محدود بود.^{۶۶} قطع اینترنت علاوه بر این که تداخل غیرقانونی در حق آزادی بیان بود که شامل آزادی در جستجو، دریافت و انتقال اطلاعات می شود، بر سایر حقوق و فعالیت های اقتصادی تأثیر دارد. تهیه گزارش از وقایع نوامبر ۲۰۱۹ با سانسور و آزار و اذیت روزنامه نگاران توسط دولت محدودتر شد.^{۶۷}

^{۵۶} رجوع شود به <https://justice4iran.org/wp-content/uploads/2020/05/Mockery-of-Justice-States-Policeis-andLaws-regarding-the-Victims-of-Irans-2019-November-Protests.pdf>.

^{۵۷} رجوع شود به www.irna.ir/news/83669264/.

^{۵۸} رجوع شود به www.irna.ir/news/83681527/.

^{۵۹} www.aljazeera.com/news/2020/02/apathy-runs-high-tehran-iran-gears-parliament-vote200219172158656.html.

^{۶۰} رجوع شود به <https://blogs.oracle.com/internetintelligence/historic-internet-blackout-in-iran>.

^{۶۱} رجوع شود به www.tarafdari.com/node/1434803.

^{۶۲} رجوع شود به www.accessnow.org/cms/assets/uploads/2020/02/KeepItOn-2019-report-1.pdf.

^{۶۳} رجوع شود به <https://netblocks.org/reports/internet-disruptions-registered-across-iran-kArradAj>;

<https://netblocks.org/reports/internet-shutdown-in-iran-following-reported-cyber-attack18IJVDBa>.

^{۶۴} همان منبع. همچنین رجوع شود به www.entekhab.ir/fa/news/513009/.

^{۶۵} www.irna.ir/news/83571625/ and www.irna.ir/news/83565593/;

^{۶۶} رجوع شود به www.irna.ir/news/83581799/.

^{۶۷} رجوع شود به www.iranhumanrights.org/2019/11/iranian-government-dictated-to-local-media-how-to-cover-protests-new-documents-reveal/.

۲۸. در زمینه شیوع کووید ۱۹، دادستان کل تهران اظهار داشت که قوه قضائیه هر کس را که "اخبار دروغ" منتشر کند، احضار می کند. متعاقباً، بیش از ۳,۶۰۰ نفر دستگیر شدند و ۱,۱۳۶ پرونده قضایی علیه آنان تشکیل شد.^{۶۸} در مارس ۲۰۲۰، وزارت امور خارجه کارگروهی ویژه را برای مبارزه با به اصطلاح "اخبار جعلی" منتشره توسط سرویس های خبری فارسی زبان مستقر در خارج کشور^{۶۹} ایجاد کرد. در ۳۰ مارس، حکمی را به منظور تعلیق چاپ و توزیع تمام روزنامه ها به عنوان اقدامی علیه گسترش کووید ۱۹ صادر کرد.^{۷۰} گزارش شده است که روزنامه نگاران و کاریکاتوریست ها بابت تهیه گزارش در مورد انتخابات مجلس در فوریه ۲۰۲۰ و شیوع کووید ۱۹^{۷۱} احضار، بازداشت و محاکمه شدند. گزارش شده است از بین آنان بین ۵ تا ۲۱ روزنامه نگار در اوایل فوریه ۲۰۲۰ از طریق یورش به منازل، مصادره تجهیزات، بازجویی، نظارت بر حساب هایشان در رسانه های اجتماعی و اتهامات تهدید امنیت ملی هدف قرار گرفتند.^{۷۲} آزار قضایی کارکنان سازمان های خبری فارسی زبان مستقر در خارج از کشور، از جمله سرویس بی بی سی فارسی و خانواده های آنان در جمهوری اسلامی ایران همچنان نگران کننده است.^{۷۳} دبیرکل خاطرنشان می کند که دولت در بررسی ادواری جهانی خود تنها ۴ مورد از ۲۵ توصیه در مورد آزادی بیان، اجتماعات و برگزاری تجمعات مسالمت آمیز را پذیرفت.

د. شرایط بازداشت و آزادی موقت تحت وضعیت کووید ۱۹

شرایط بازداشتگاه ها

۲۹. دبیرکل از پذیرش هر سه توصیه به جمهوری اسلامی ایران دریافت شده در بررسی جهانی ادواری در زمینه بهبود شرایط زندان استقبال می کند و مقامات را تشویق می کند تا اقدامات فوری برای اجرای آن ها انجام دهند. با این حال، دبیرکل نگران است که مسائلی که از دیرباز وجود داشته مانند جمعیت بیش از ظرفیت و مسائل بهداشتی، احتمال شیوع کووید ۱۹ را در زندان های ایران تشدید کرده است. محصولات بهداشتی، از جمله صابون و مواد ضد عفونی کننده، به میزان محدود موجود است و یا در دسترس نیست.^{۷۴} مقامات دولتی تشخیص داده اند که ازدحام بیش از حد، اجرای فاصله گذاری فیزیکی را دشوار می کند.^{۷۵}

^{۶۸} رجوع شود به <https://cpj.org/blog/2020/03/amid-coronavirus-pandemic-iran-covers-up-crucial-i.php>

www.tasnimnews.com/fa/news/1399/02/10/2253448/

www.rferl.org/a/iran-says-3600-arrested-for-spreading-coronavirus-related-rumors/30583656.html

^{۶۹} رجوع شود به <https://cpj.org/blog/2020/03/amid-coronavirus-pandemic-iran-covers-up-crucial-i.php>

^{۷۰} www.donya-e-qtasad.com/fa/tiny/news-3639609; and <https://cpj.org/2020/03/iran-bansprinting-of-all-newspapers-citing-spread.php>

^{۷۱} رجوع شود به <https://cpj.org/blog/2020/03/amid-coronavirus-pandemic-iran-covers-up-crucial-i.php>

<https://cpj.org/2020/02/iranian-authorities-detain-journalist-mohammad-mos.php>;

<https://rsf.org/en/news/iran-concealing-coronavirus-figures-blocking-independent-reporting>;

<https://rsf.org/en/news/iranians-denied-independent-reporting-ahead-parliamentary-election>;

<https://cpj.org/2020/04/iranian-journalist-detained-over-coronavirus-cover.php>;

and <https://cpj.org/2020/04/iran-arrests-2-journalists-for-allegedly-sharing-c.php>.

^{۷۲} <https://rsf.org/en/news/iranians-denied-independent-reporting-ahead-parliamentary-election>.

^{۷۳} www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25706&LangID=E.

^{۷۴} رجوع شود به www.iranrights.org/attachments/library/doc_603.pdf.

^{۷۵} رجوع شود به www.tasnimnews.com/fa/news/1399/03/08/2275065/.

گزارش‌ها از چند زندان نشان دهنده وجود مشکلاتی مانند ازدحام در سلول‌ها، کمبود تخت و عدم دسترسی به آب و امکانات بهداشتی است.^{۷۶}

۳۰. نتیجه آزمایش تشخیص برخی زندانیان مثبت بوده است و در بعضی علائم کووید ۱۹ ظاهر شده است.^{۷۷} کمساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد گزارش‌هایی را در باره مرگ زندانیان در سلول انفرادی در نتیجه بی توجهی، و قرنطینه نشدن^{۷۸} و بازگردانده شدن زندانیان به سلول‌های عمومی شلوغ پس از ابتلا به کووید ۱۹ و یا نشان دادن علائم بیماری، و گزارش‌هایی از انتقال زندانیان به بخش‌های نگهداری افراد تحت بازداشت به واسطه انجام جرائم خشونت‌آمیز، به خاطر قرار داشتن در معرض ویروس دریافت کرده است.

آزادی‌های موقت

۳۱. دبیرکل اقدامات مقامات برای اجازه آزادی موقت به زندانیان به عنوان اقدام تخفیفی را تصدیق می‌کند. در ۲۴ و ۲۷ فوریه ۲۰۲۰، رئیس قوه قضاییه دو بخشنامه را اعلام کرد که به زندانیان واجد شرایط اجازه می‌داد به صورت موقت از حبس به مرخصی^{۷۹} بروند که دو بار تا ۲۰ مه ۲۰۲۰ تمدید شد.^{۸۰} گزارش‌های رسمی برآورد کرده‌اند که شمار زندانیان موقتا آزاد شده به تدریج افزایش یافته است و از ۵۴,۰۰۰ نفر در ۳ مارس ۲۰۲۰^{۸۱} به ۱۰۰,۰۰۰ نفر در ۱۹ آوریل رسیده است.^{۸۲} دولت اعلام کرد که ۱۲۰,۰۰۰ نفر به طور موقت آزاد شده‌اند. طبق اطلاعات دریافت شده، بعضی زندانیان که شرایط آزادی موقت را داشتند، به دلایل مختلف از جمله نیاز به ارائه وثیقه یا مبالغ بالا، شامل آزادی موقت نشدند. گزارش‌ها حاکی است ارزیابی درخواست‌های آزادی موقت و مرخصی از زندان به کندی انجام شده و در برخی موارد به اعتراض منجر شده است.^{۸۳}

۳۲. دبیرکل نگران است که به صورت نامتناسبی برخی از گروه‌های زندانیان، از جمله زندانیان سیاسی و عقیدتی، از برنامه آزادی موقت محروم شده‌اند. معیارهای صلاحیت این بخشنامه‌ها، به استثنای چند مورد، آنانی را که محکوم به جرائم خشونت‌آمیز جدی و جرایم امنیت ملی هستند، در صورتی که حکم مجازات بیش از پنج سال حبس بوده باشد، از آزادی موقت منع می‌کند. اگر مجازات کمتر از پنج سال باشد، فرد باید یک سوم مجازات را گذرانده باشد. در نتیجه، مدافعان حقوق بشر، وکلا، شهروندان

^{۷۶} رجوع شود به www.isna.ir/news/99011809361/; and

www.iranrights.org/attachments/library/doc_603.pdf.

^{۷۷} رجوع شود به www.iranrights.org/attachments/library/doc_603.pdf.

^{۷۸} www.hra-news.org/2020/hranews/a-24333/.

^{۷۹} رجوع شود به <https://dotic.ir/news/6643>; and

<https://edition.cnn.com/2020/03/04/middleeast/iran-coronavirus-response-intl/index.html>.

^{۸۰} رجوع شود به [www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-iran/iran-extends-prison-furloughs-ascoronavirus-death-](http://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-iran/iran-extends-prison-furloughs-ascoronavirus-death-toll-rises-idUSKBN21G0DV)

[toll-rises-idUSKBN21G0DV;](http://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-iran/iran-extends-prison-furloughs-closure-of-holy-sites-amid-coronavirus-idUSKBN221091)

[www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-iran/iran-extends-prison-furloughs-closure-of-holy-sites-amid-coronavirus-idUSKBN221091;](http://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-iran/iran-extends-prison-furloughs-closure-of-holy-sites-amid-coronavirus-idUSKBN221091)

and www.france24.com/en/20200419-iranian-president-says-prisoner-leave-to-be-extended.

^{۸۱} رجوع شود به <https://edition.cnn.com/2020/03/04/middleeast/iran-coronavirus-response-intl/index.html>

^{۸۲} رجوع شود به [www.tasnimnews.com/en/news/2020/04/21/2248368/iran-s-judiciary-refutes-allegation-](http://www.tasnimnews.com/en/news/2020/04/21/2248368/iran-s-judiciary-refutes-allegation-of-discriminatory-treatment-of-foreign-inmates)

[of-discriminatory-treatment-of-foreign-inmates;](http://www.tasnimnews.com/en/news/2020/04/21/2248368/iran-s-judiciary-refutes-allegation-of-discriminatory-treatment-of-foreign-inmates)

and <https://tn.ai/2226856>.

^{۸۳} رجوع شود به www.iranrights.org/attachments/library/doc_603.pdf.

دوتابعیتی و خارجی، فعالان محیط زیست، اقلیت های مذهبی و قومی و همچنین زندانیان عقیدتی، که برای اتهامات طولانی مدت امنیت ملی زندانی شده اند، نمی توانند از آزادی موقت بهره مند شوند.

۳۳. در استان های تهران و البرز گزارش شده است که امین وزیری معاون دادستان از اعطای آزادی موقت به تمام "زندانیان سیاسی" خودداری کرده است. همچنین، گزارش های مشابهی از زندان های تبریز، عادل آباد و وکیل آباد دریافت شده است. گزارش شده است افرادی که به علت شرکت در اعتراض های نوامبر ۲۰۱۹ در انتظار محاکمه هستند نیز از دریافت مرخصی از زندان محروم شده اند.^{۸۴} اطلاعیه قوه قضائیه در ۲۰ مارس مبنی بر اینکه قضات در قبول وثیقه برای افرادی که در بازداشت موقت پیش از محاکمه قرار دارند، بازنگری و بررسی خواهند کرد، هنوز به هیچ موردی از آزادی منجر نشده است.^{۸۵}

۳۴. گزارش ها حاکی بود که دفتر دادستانی مکرراً درخواست های مبنی بر دلائل پزشکی را رد کرده یا بدون پاسخ گذاشته است. وکیل حقوق بشر نسرين ستوده، و افراد دو تابعیتی مانند سیامک نمازی، مسعود مصاحب، مراد طاهباز و کامران قادری از جمله کسانی هستند که به رغم داشتن بیماری های زمینه ای و در برخی موارد تهدید کننده حیات و خطرناک، از آزادی موقت محروم شده اند. با وجود آنکه برخی از این افراد در معرض کووید ۱۹ قرار گرفتند، به هیچ یک از آنان دسترسی کافی به مراقبت های پزشکی در بازداشت داده نشده است.^{۸۶} جمهوری اسلامی ایران تنها به صورت ناقص دو پیشنهاد مربوط به آزادی زندانیان سیاسی، مدافعان حقوق بشر و وکلای آنها که به عنوان بخشی از بررسی ادواری جهانی به آن ارائه شد پذیرفت.

۳۵. ترس از کووید ۱۹ و عدم رضایت از روند اعطای موقت مرخصی از زندان منجر به ناآرامی در حداقل ۹ زندان و گزارش هایی درباره استفاده از زور مفرط شد. در استان خوزستان، خشونت در زندان های سپیدار و شیبان در به ترتیب در روزهای ۳۰ و ۳۱ مارس به وقوع پیوست^{۸۷} و گزارش ها حاکی از ۱۵ کشته و ۱۳ زخمی در میان بازداشت شدگان در جریان آن است.^{۸۸} گفته می شود نیروهای امنیتی برای سرکوب اعتراضات در زندان شیبان از زور مفرط استفاده کردند، و دست کم ۲۰ بازداشتی کشته و برخی دیگر متعاقباً در بازداشت در محل نامعلوم و محروم از هرگونه ارتباط به سر بردند.^{۸۹} در ۲۸ مارس، درگیری در زندان مهاباد منجر به استفاده از گاز اشک آور و شلیک به سوی زندانیان توسط نیروهای امنیتی شد، حادثه ای که در نتیجه آن یک نفر کشته و پنج نفر زخمی شدند.^{۹۰} بنا بر گزارش ها، اعدام برخی از افراد در انتظار اجرای حکم به علت دست داشتن در اعتراض های داخل زندان، تسریع شد. ناآرامی های بیشتری در زندان های تبریز، الوند، عادل آباد و پارسیلون رخ داد. زندانیان در زندان اوین و ندامتگاه

^{۸۴} رجوع شود به www.hra-news.org/2020/hranews/a-24369/.

^{۸۵} رجوع شود به <https://tn.ai/2232942>.

^{۸۶} رجوع شود به www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25803&LangID=E.

^{۸۷} رجوع شود به www.amnesty.org/download/Documents/MDE1322372020ENGLISH.pdf;

and www.amnesty.org/en/latest/news/2020/04/iran-prisoners-killed-by-security-forces-during-covid-19-pandemic-protests/.

^{۸۸} رجوع شود به www.iranrights.org/attachments/library/doc_603.pdf.

^{۸۹} رجوع شود به www.amnesty.org/en/latest/news/2020/04/iran-prisoners-killed-by-security-forces-during-covid-19-pandemic-protests/.

^{۹۰} رجوع شود به www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25773&LangID=E;

and www.iranhr.net/en/articles/4178/.

مرکزی تهران بزرگ، از جمله وکیل حقوق بشر نسرين ستوده، در اعتراض به عدم به کارگیری تدابیر پیشگیرانه کووید ۱۹ در زندان، دست به اعتصاب غذا زده اند.^{۹۱}

۳۶. شماری از زندانیانی که به مرخصی رفته بودند، در اوایل مه ۲۰۲۰ به زندان فراخوانده شدند. ارس امیری، که حکم ۱۰ ساله حبسش به اتهامات امنیت ملی در اوت ۲۰۱۹ تأیید شده بود، در ۹ آوریل ۲۰۲۰، به طور موقت به مرخصی فرستاده شد؛ اما در ۴ مه به او دستور داده شد به زندان اوین بازگردد.^{۹۲} محمود بهشتی لنگرودی، معلم و فعال حقوق کار، پس از آن که در ۷ مارس به مرخصی فرستاده شد، در ۱۱ مه ۲۰۲۰، به زندان بازگردانده شد.^{۹۳} از آنجا که زندانیان بازگشتی ممکن است با خود کووید ۱۹ را به زندان بیاورند، بنابراین باید اقدامات لازم برای افزایش آمادگی، پیشگیری و بیماری در محل های بازداشت انجام شود.^{۹۴}

ه. وضع زنان و دختران

۳۷. دبیرکل در مورد تبعیض ادامه دار در قانون و در عمل بر اساس جنسیت، از جمله در زمینه مسائل خانوادگی، آزادی جابجایی، اشتغال، فرهنگ و ورزش، و نیز دسترسی به سمت های سیاسی و قضائی اظهار نگرانی می کند. متأسفانه، دولت در بررسی دوره ای جهانی خود، از ۸۵ توصیه در باره وضع زنان و دختران، تنها ۱۹ مورد را به صورت کامل یا ناقص پذیرفت.

۳۸. دبیرکل مقامات را تشویق می کند تا کاستی های لایحه حمایت از زنان در برابر خشونت را برطرف کنند.^{۹۵} لایحه پیشنهادی، حمایت و مراقبت کافی از زنان را فراهم نمی کند (رجوع شود به A/HRC/43/20، بند ۳۶)، و برخی از مقررات آن حتی خطر قرار گرفتن در معرض خشونت یا جلوگیری از دسترسی به عدالت و جبران موثر را افزایش می دهد.^{۹۶} کووید ۱۹، مانند سایر نقاط جهان، در جمهوری اسلامی ایران باعث افزایش میزان خشونت خانگی شد. در حالی که مقامات خدمات اجتماعی اورژانس را با معرفی خطوط تلفنی برای قربانیان تقویت کرده اند،^{۹۷} خدمات پشتیبانی برای نجات یافتگان و بازماندگان ناکافی باقی مانده است.^{۹۸} دولت در اظهارنظرهای خود بیان کرد که در روند منتهی به تصویب لایحه، امنیت برای زنان در برابر خشونت تأمین خواهد شد.

^{۹۱} <https://time.com/5804725/iran-coronavirus-nasrin-sotoudeh-prisoners/>;

and <https://iranhumanrights.org/2020/03/coronavirus-nasrin-sotoudeh-if-were-going-to-die-let-us-be-by-our-families-sides/>.

^{۹۲} رجوع شود به www.al-monitor.com/pulse/originals/2020/04/iran-releases-jailed-uk-resident-aras-amiriprison.html;

and www.theguardian.com/news/2020/may/05/fears-rise-nazanin-zaghari-ratcliff-may-be-returned-to-iran-jail.

^{۹۳} رجوع شود به www.hrw.org/news/2020/03/12/iran-free-wrongfully-detained-prisoners;

and www.hranews.org/2019/hranews/a-21658/.

^{۹۴} رجوع شود به [www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0019/434026/Preparedness-prevention-and-control-of-](http://www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0019/434026/Preparedness-prevention-and-control-of-COVID-19-in-prisons.pdf?ua=1)

[COVID-19-in-prisons.pdf?ua=1](http://www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0019/434026/Preparedness-prevention-and-control-of-COVID-19-in-prisons.pdf?ua=1).

^{۹۵} رجوع شود به <https://tn.ai/2098195>، ماده ۷۷ از لایحه پیشنهادی.

^{۹۶} رجوع شود به [https://persian.iranhumanrights.org/1398/07/the-bill-for-the-protection-dignity-and-security-of-women-](https://persian.iranhumanrights.org/1398/07/the-bill-for-the-protection-dignity-and-security-of-women-against-violence/)

[against-violence/](https://persian.iranhumanrights.org/1398/07/the-bill-for-the-protection-dignity-and-security-of-women-against-violence/).

^{۹۷} رجوع شود به <https://iqna.ir/00GKHU>.

^{۹۸} رجوع شود به www.irna.ir/news/83656641/؛ A/HRC/WG.6/34/IRN/1;

and www.radiozamaneh.com/488134.

و. وضع اقلیت ها

۳۹. دبیرکل از عدم ابتکار عمل برای لغو و بازنگری تبعیض بر اساس دین که در قانون اساسی تثبیت شده،^{۹۹} از جمله تبعیض علیه بهائیان، نگران است. تبعیض و خشونت علیه اعضای اقلیت های قومی و مذهبی منجر به موارد مرگ، جراحت، دستگیری و مجازات، و همچنین حبس طولانی مدت و مرگ به واسطه اتهامات مربوط به امنیت ملی شده است. در ۳ فوریه ۲۰۲۰، پس از رویه قضایی و محاکمه ای که از معیارهای بین المللی حقوق بشر به دور بود، شعبه ۴۱ دیوان عالی حکم اعدام علیه هفت عضو اقلیت کرد را به علت شرکت در جلسات مذهبی و توزیع مطالب مذهبی تأیید کرد. هر هفت نفر به بیش از ۱۰ سال حبس محکوم شده اند و بنا بر گزارش ها مورد شکنجه و سایر رفتارهای غیرانسانی و تحقیرآمیز قرار گرفته اند.^{۱۰۰} دبیرکل با تأسف خاطر نشان می کند که طی بررسی ادواری جهانی خود، دولت تنها ۹ مورد از ۲۵ توصیه در مورد آزادی مذهبی را پذیرفته است.

ز. تأثیر چالش های اقتصادی و تحریم ها بر حقوق اقتصادی و اجتماعی

۴۰. دبیرکل در گزارش های قبلی خود (A/HRC/43/20 and A/74/273) به اهمیت ارزیابی وضع حقوق بشر در بافتار بحران اقتصادی قابل توجه اشاره کرد. کاهش سطح معیارهای زندگی، تورم بالا، بیکاری گسترده، فساد ادراک شده و سوء مدیریت وجوه عمومی به نارضایتی مردم از زمان اعتراضات دسامبر ۲۰۱۷ دامن زده است. چالش های اخیر اجتماعی-اقتصادی شامل محدودیت های منابع مرتبط با اعمال تحریم ها، افت شدید قیمت بین المللی نفت و اثرات همه گیری کووید ۱۹ و محدودیت های مرتبط با آن در فعالیت های اقتصادی گسترده تر بوده است. دولت در اظهارات خود بار دیگر تأکید کرد که تحریم ها را غیرقانونی می داند و نگرانی هایی را در باره تأثیر آن ها بر حقوق بشر مطرح کرد.

فقر و نابرابری

۴۱. ارزیابی ها از میزان فقر در جمهوری اسلامی ایران همچنان مورد اختلاف است. در تحقیقی در ۲۰۱۹، مرکز پژوهش های مجلس ایران دریافت که در سال های ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷، ۱۴٫۹ درصد از جمعیت شهری و ۱۱٫۶ درصد از جمعیت روستایی با درآمد ناکافی برای تأمین بیشتر نیازهای اساسی، زندگی می کردند. زنان دو سوم افرادی را تشکیل می دهند که زیر خط فقر زندگی می کنند. در قم و کرمان این درصدها به ترتیب ۳۰ و ۳۳ درصد برآورد می شود. با توجه به افزایش شدید هزینه های زندگی از ۲۰۱۷، انتظار می رود که سطح فقر افزایش یافته باشد. از آنجا که تخمین زده می شود تقریباً نیمی از جمعیت نزدیک به خط فقر زندگی می کنند، اکثریت جمعیت ناامنی و عدم اطمینان اجتماعی-اقتصادی را تجربه می کنند.^{۱۰۱} جمعیت استان های سیستان و بلوچستان، کردستان و خوزستان به علت مخاطرات زیست محیطی، سطوح درآمدی پایین تر و دسترسی محدود به خدمات اجتماعی و نرخ بیکاری بالاتر با سختی های اجتماعی-اقتصادی مضاعفی رو به رو است. در نتیجه بحران کووید ۱۹، احتمال دارد چهار میلیون انسان دیگر در معرض خطر بیکاری طولانی مدت باشند، از جمله ۷۰۰،۰۰۰ نفر که به صورت غیر رسمی شاغل

^{۹۹} قانون اساسی سال ۱۹۷۹ جمهوری اسلامی ایران، ماده ۱۳.

^{۱۰۰} رجوع شود به UA IRN 5/2020 مورخ ۲۵ مارس ۲۰۲۰

^{۱۰۱} رجوع شود به <https://rc.majlis.ir/fa/report/show/1090439>.

هستند.^{۱۰۲} دبیرکل از اقدام دولت در پذیرفتن کامل یا ناقص هر سه توصیه خاص مربوط به کاهش فقر که در بررسی ادواری جهانی انجام شده است و ۵۰ مورد از ۵۲ توصیه مربوط به حقوق اجتماعی-اقتصادی استقبال می کند.

بحران اقتصادی و کووید ۱۹

۴۲. دولت از جمله به علت اینکه نظام ملی سلامت و همچنین اقتصاد کلان به دلیل اثرات انباشته تحریم ها تضعیف شده است، در مهار کووید ۱۹ با مشکل روبرو شده است. این همه گیری باعث وارد آمدن تکانه های همزمان در زمینه عرضه و تقاضا، سقوط قیمت نفت و کالا و همچنین کاهش تقاضای داخلی شد. صندوق بین المللی پول (IMF) میزان پیش بینی رشد اقتصادی خود را برای جمهوری اسلامی ایران به ۶ درصد کاهش تولید ناخالص داخلی (GDP) در ۲۰۲۰ پائین آورد.^{۱۰۳}

۴۳. دولت در پاسخ خود به کووید ۱۹ با چالش هایی روبرو شد و به علت اقدام دیرهنگام در این زمینه مورد انتقاد قرار گرفت.^{۱۰۴} ناسازگاری در ارقام اعلام شده توسط مقامات در ارتباط با شمار مبتلایان به کووید ۱۹ در سطوح ملی و محلی، نگرانی هایی را در باره عدم دقت گزارش ها و نبود شفافیت ایجاد کرد.^{۱۰۵} در حالی که اواخر فوریه مقامات به مردم توصیه کردند در خانه بمانند، فقط در اوایل مارس اقدام به تعطیلی اماکن مذهبی کردند و از تعطیلی و محدودیت های رسمی در داخل شهرها تا ۲۷ مارس خودداری کردند.^{۱۰۶} از ۱۸ آوریل، مشاغل با خطر کم و متوسط اجازه فعالیت گرفتند و سفرهای بین شهری مجاز شد.^{۱۰۷} در ۴ ژوئن، رکورد روزانه ۳۵۷۴ مورد ابتلا گزارش شد که نگرانی ها را در باره افزایش موارد ابتلا ناشی از ویروس پس از بازگشایی، افزایش داد.^{۱۰۸} بنا بر گزارش ها، تصمیم دولت برای کاهش اقدامات در راستای مهار شیوع ویروس با وجود تأثیر بالقوه منفی آن بر سلامت عمومی، بر پایه ارزیابی های گوناگون از عواقب اقتصادی تعطیلی ها گرفته شده بود.^{۱۰۹}

۴۴. دولت برای کاهش تأثیرات سلامت و اقتصادی همه گیری مبلغ ۱٫۱ میلیارد دلار از صندوق توسعه ملی^{۱۱۰} برداشت کرد و در ماه مارس اعلام کرد که ۱۰ درصد از تولید ناخالص داخلی را در اجرای اقدامات امداد و بهبود مربوط به کووید ۱۹ سرمایه گذاری خواهد کرد.^{۱۱۱} در طرح محرک اقتصادی توزیع بسته های کمک مالی میان خانوارهای آسیب پذیر تحت حمایت معیشتی برای یک دوره اولیه چهار ماهه پیش بینی شده است.^{۱۱۲} این طرح همچنین به دنبال اعطای یک وام بدون بهره به ۲۳ میلیون خانوار

^{۱۰۲} رجوع شود به: www.irna.ir/news/83745791/;

and www.en.eghtesadonline.com/Section-economy-4/32114-covid-outbreak-worsens-iran-business-conditions.
^{۱۰۳} رجوع شود به: www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2019/10/01/world-economic-outlook-october2019.

^{۱۰۴} رجوع شود به: www.hamshahrionline.ir/news/491315/;

www.donya-e-eghtesad.com/fa/tiny/news-3634624/;

www.icana.ir/Fa/News/444605/;

and www.entekhab.ir/fa/news/537203/.

^{۱۰۵} رجوع شود به: <https://sazandeginews.com/News/7098/>;

and <https://khabaronline.ir/news/1356510>.

^{۱۰۶} رجوع شود به: www.ima.ir/news/83728393/.

^{۱۰۷} رجوع شود به: <https://country.eiu.com/iran>.

^{۱۰۸} رجوع شود به: www.ima.ir/news/83757971/.

^{۱۰۹} رجوع شود به: www.irna.ir/news/83745791/;

and <https://rc.majlis.ir/fa/report/show/1462301>.

^{۱۱۰} <http://khabaronline.ir/news/1373601>.

^{۱۱۱} www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#1.

^{۱۱۲} رجوع شود به: www.ima.ir/news/83718476/.

است.^{۱۱۳} در آوریل، برای ایجاد درآمد و پر کردن شکاف کسری بودجه، دولت با راه اندازی عرضه عمومی، اقدام به فروش سهام باقیمانده خود در ۱۸ شرکت^{۱۱۴} و دارایی های فیزیکی و اوراق قرضه مازاد خود، کرد. دولت همچنین از صندوق بین المللی پول درخواست دریافت وام اضطراری ۵ میلیارد دلاری کرد،^{۱۱۵} که تا ۱۰ ژوئن در دست بررسی باقی مانده است.

تأثیر بر بخش بهداشت

۴۵. همان گونه که دبیرکل در گزارش های قبلی خود (A/HRC/43/20 and A/74/273) تأکید کرد، تحریم ها و محدودیت های بانکی تأثیر نامطلوب چشمگیری بر بخش بهداشت داشته است. اگرچه جمهوری اسلامی ایران تقریباً ۹۷ درصد داروهای مورد استفاده داخلی را تولید می کند،^{۱۱۶} این کشور برای تولید آن ها به واردات مواد اولیه متکی است. داروهای تخصصی خارجی مورد نیاز برای درمان بیماری های نادر و کشنده^{۱۱۷} از ۲۰۱۸ کمیاب شده است. همه گیری کووید ۱۹ چالش های پیش روی بخش بهداشت را تشدید کرده است،^{۱۱۸} و باعث افزایش شیب تند در قیمت داروها شده است که تأثیرش حدود شش میلیون بیمار دارای بیماری های مزمن و پیچیده را در بر می گیرد.^{۱۱۹} دولت فهرستی از اسامی شرکت های خصوصی را که گفته شده به علت تحریم ها، از جمله از زمان شیوع کووید ۱۹، عرضه داروهای حیاتی و تجهیزات پزشکی را به جمهوری اسلامی ایران متوقف کرده اند، تهیه کرد و متذکر شد که این موضوع منجر به افزایش نرخ مرگ و میر شده است.

۴۶. براساس اطلاعات دریافت شده توسط کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد، گزارش ها حاکی است که تحریم ها ممکن است ظرفیت نظام سلامت را برای پرکردن موجودی آن از بین برده باشد (رجوع شود به A/HRC/43/20، بند ۴۸-۵۲). ارزش صادرات تجهیزات مراقبت شخصی از اتحادیه اروپا به جمهوری اسلامی ایران از ۳۹ میلیون یورو به ۱۳ میلیون یورو در سال ۲۰۱۹ کاهش یافت، که نشان می دهد موجودی این تجهیزات در کشور از پیش از شیوع نیز کم بوده است.^{۱۲۰} به گزارش جامعه پزشکی، تا ۷ ژوئن ۲۰۲۰، شمار ۱۱۰ پزشک و پرستار به علت کمبود تجهیزات مراقبت شخصی^{۱۲۱} و کمبود پرسنل پرستاری،^{۱۲۲}

^{۱۱۳} رجوع شود به: www.isna.ir/news/99022316906/;

[www.eghtesadonline.com/n/2CBS](http://www.eghtesadonline.com/n/2CBS;);

[www.bourseandbazaar.com/articles/2020/4/21/bleak-estimates-of-virus-economic-impact-spuriran-to-end-lockdown](http://www.bourseandbazaar.com/articles/2020/4/21/bleak-estimates-of-virus-economic-impact-spuriran-to-end-lockdown;);

and www.ft.com/content/9ee6f251-f3ee-4d42-8cac-e372f8564088.

^{۱۱۴} رجوع شود به: www.focus-economics.com/countries/iran.

^{۱۱۵} رجوع شود به: <https://www.tasnimnews.com/en/news/2020/03/12/2221922/iran-applies-for-5-billion-loan-from-imf-to-battle-coronavirus>

^{۱۱۶} رجوع شود به: <https://ifpnews.com/iran-producing-97-of-medicines-it-needs-domestically>

^{۱۱۷} رجوع شود به: www.mehrnews.com/news/4688345/.

^{۱۱۸} رجوع شود به: www.tasnimnews.com/en/news/2020/04/21/2248171/sanctions-relief-not-enough-to-helpiran-stop-coronavirus-richard-nephew;

www.isna.ir/news/98050703466/;

<https://edition.cnn.com/2019/02/22/middleeast/iran-medical-shortages-intl/index.html>;

www.nytimes.com/2018/11/11/world/middleeast/iran-sanctions.html; <https://financialtribune.com/articles/economy-business-and-markets/93564/impact-of-ussanctions-on-irans-healthcare-sector>;

and www.irna.ir/news/83236255/.

^{۱۱۹} رجوع شود به: [www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667\(20\)30083-9/fulltext](http://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667(20)30083-9/fulltext).

^{۱۲۰} رجوع شود به: www.bourseandbazaar.com/articles/2020/3/20/new-european-limits-on-medical-gear-exports-put-iranians-at-risk.

^{۱۲۱} رجوع شود به: <https://salameno.ir/detail/51148326>.

در اثر کووید ۱۹ فوت کردند. علاوه بر محدودیت های دولت در دسترسی به ارز برای خرید لوازم پزشکی،^{۱۲۳} تعداد کم شرکت های حمل و نقل مایل به واردات کالا به جمهوری اسلامی ایران زنجیره عرضه را بر هم زده است.^{۱۲۴} پائین بودن تعداد این شرکت ها به علت تحریم ها و محدودیت های مرزی مرتبط با شیوع کووید ۱۹ است.

۴۷. دبیرکل خواستار لغو تحریم هایی شده است که می تواند ظرفیت کشورها را برای پاسخ گویی و مقابله با کووید ۱۹ تضعیف کند.^{۱۲۵} همچنین کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد نیز اعلام کرده که معافیت های بشردوستانه از اقدامات تحریمی باید با مجوزی سریع و انعطاف پذیر برای تجهیزات و ملزومات پزشکی ضروری، به صورت گسترده و عملی به اجرا گذاشته شود.^{۱۲۶} این درخواست ها توسط گزارشگران ویژه در باره تأثیر منفی اقدامات یک جانبه اجباری در برخورداری از حقوق بشر^{۱۲۷} و حق غذا تکرار شده است.^{۱۲۸}

تحریم ها، معافیت های بشردوستانه، استثنائات و مجوزها

۴۸. دولت ایالات متحده آمریکا تاکید دارد که "استثنای موجود، مجوزها و سیاست های صدور مجوز برای مبادلات مربوط به اقلام بشردوستانه و ایمنی پرواز همچنان" تحت رژیم تحریمی مربوطه "پا برجا هستند".^{۱۲۹} دبیرکل در گزارش های قبلی خود (رجوع شود به A/HRC/43/20، بند ۵۴؛ و A/74/273، بند ۶۲)، ابراز نگرانی کرد که فرایند نظارتی پیچیده، دسترسی محدود به بانکداری تحریم نشده، کمبود ارز و پیروی بیش از حد توسط طرف های ثالث که بالقوه تحت تأثیر قرار می گیرند،^{۱۳۰} حتی معاملات بشردوستانه را محدود کرده است. در ۳۱ مارس، ابزار حمایت از مبادلات تجاری (اینستکس) که توسط فرانسه، آلمان و انگلیس برای تسهیل صادرات کالاهای اساسی به جمهوری اسلامی ایران راه اندازی شده،^{۱۳۱} نخستین مبادله خود را انجام داد.^{۱۳۲} در ۳۰ ژانویه، دولت ایالات متحده از تکمیل نخستین مبادله مالی^{۱۳۳} از طریق توافق نامه تجارت بشردوستانه سوئیس خبر داد.^{۱۳۴}

^{۱۲۲} رجوع شود به <https://cutt.ly/eyWdwbS>;

[www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667\(20\)30083-9/fulltext](http://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667(20)30083-9/fulltext)

^{۱۲۳} رجوع شود به www.washingtonpost.com/world/middle-east/as-coronavirus-cases-explode-in-iran-ussanctions-hinder-its-access-to-drugs-and-medical-equipment/2020/03/28/0656a196-6aba-11ea-b199-3a9799c54512_story.html;

and www.hrw.org/news/2020/04/06/us-ease-sanctions-irancovid-19-crisis.

^{۱۲۴} رجوع شود به <https://foreignpolicy.com/2020/03/03/iran-coronavirus-spreads-sanctions-covid-19-iraniandoctors-fear-worst/>.

^{۱۲۵} رجوع شود به www.un.org/en/coronavirus/war-needs-war-time-plan-fight-it;

and www.un.org/sg/en/content/sg/note-correspondents/2020-03-24/note-correspondents-letter-theseecretary-general-g-20-member.

^{۱۲۶} رجوع شود به www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25744&LangID=E.

^{۱۲۷} رجوع شود به www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25769&LangID=E.

^{۱۲۸} رجوع شود به www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25761&LangID=E.

^{۱۲۹} رجوع شود به www.state.gov/remarks-to-the-media-3/.

^{۱۳۰} رجوع شود به www.ipinst.org/wp-content/uploads/2019/06/1906_Sanctions-and-Humanitarian-Action.pdf.

^{۱۳۱} رجوع شود به https://eeas.europa.eu/delegations/japan/57475/statement-high-representativevice-presidentfederica-mogherini-creation-instexinstrument_en.

^{۱۳۲} رجوع شود به www.auswaertiges-amt.de/en/newsroom/news/instex-transaction/2329744;

and www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/iran/news/article/iran-instex-q-a-from-the-pressbriefing-31-mar-20.

^{۱۳۳} رجوع شود به <https://home.treasury.gov/news/press-releases/sm890>.

^{۱۳۴} رجوع شود به www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Documents/covid19_factsheet_20200416.pdf.

با این حال، الزامات دقت بایسته در^{۱۳۵} توافق نامه ها همچنان باعث ایجاد نگرانی در باره عدم تمایل یا توانایی موسسات مالی در ارائه اطلاعات مورد نیاز می شد (رجوع شود به A/HRC/43/20، بندهای ۴۴ و ۵۵).

۴۹. با وجود آن که مجوزهای کلی اجازه واردات "برخی از مواد غذایی خاص، داروها و تجهیزات پزشکی اساسی" را می دهند،^{۱۳۶} این موارد تا رقم ۵۰۰،۰۰۰ دلار محدود شده اند^{۱۳۷} و به علت نگرانی از استفاده بالقوه نهایی، برخی اقلام را شامل نمی شوند.^{۱۳۸} شماری از موارد در فهرست وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی درباره فوری ترین نیازهای شناسایی شده برای مقابله با کووید ۱۹^{۱۳۹} نیاز به مجوز ویژه دارند.^{۱۴۰} تعداد مجوزهای ویژه اعطا شده به شرکت های صادر کننده به جمهوری اسلامی ایران از ۲۲۰ درخواست در سه ماهه چهارم ۲۰۱۶ به ۳۶ مورد در سه ماهه اول ۲۰۱۹ کاهش یافته است.^{۱۴۱}

۵۰. دبیرکل همچنان نگران است که محدودیت های بانکی مانع از عملیات سازمان ملل متحد و سایر اقدامات امدادی در ۲۰۱۹ شد. تأثیر ترکیبی تأخیرها در دریافت مجوزهای دفتر کنترل سرمایه های خارجی ایالات متحده آمریکا و در خریدهای بین المللی و مشکلات در پر کردن حساب های داخلی و محدودیت ها در انجام مبادلات مالی، چالش های عملیاتی قابل توجهی را برای تیم کشوری سازمان ملل متحد در جمهوری اسلامی ایران ایجاد کرده است. ظرفیت محدود سازمان ملل متحد و شریکان اجرایی آن برای ارائه خدمات به موقع و با کیفیت، بر افرادی که در وضعیت بیشترین آسیب پذیری قرار دارند، از جمله زنان، کودکان، خانواده های کم درآمد، قربانیان بلایای طبیعی، مهاجران و پناهندگان، تأثیر می گذارد.

III. همکاری با سازوکارها و دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل

الف. همکاری با نهادهای معاهده حقوق بشر

۵۱. دبیرکل، جمهوری اسلامی ایران را تشویق می کند تا گزارش های ادواری ارائه نشده خود را به ارگان های معاهده حقوق بشر سازمان ملل متحد ارسال کند، از جمله آن ها که تحت میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و معاهده بین المللی محو همه اشکال تبعیض نژادی که به ترتیب از سال های ۲۰۱۳، ۲۰۱۴ و ۲۰۱۸ موعدها آنها گذشته است. دبیرکل همچنین پیروی از توصیه های ارگان های معاهده ای را تشویق می کند. دولت تعهد خود را برای تعامل با سازوکارهای بین المللی حقوق بشر و ارائه گزارش های ادواری ارائه نشده تکرار کرد.

^{۱۳۵} رجوع شود به www.washingtonpost.com/world/middle-east/as-coronavirus-cases-explode-in-iran-ussanctions-hinder-its-access-to-drugs-and-medical-equipment/2020/03/28/0656a196-6aba-11eab199-3a9799c54512_story.html; and www.hrw.org/report/2019/10/29/maximum-pressure/useconomic-sanctions-harm-iranians-right-health.

^{۱۳۶} رجوع شود به www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Documents/covid19_factsheet_20200416.pdf.

^{۱۳۷} رجوع شود به www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Documents/iran_gle.pdf

^{۱۳۸} رجوع شود به www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Documents/covid19_factsheet_20200416.pdf.

^{۱۳۹} رجوع شود به <https://en.mehrnews.com/news/156654/Zarif-publishes-list-of-Iranian-health-ministryrequirements>.

^{۱۴۰} www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Documents/gtsr_gl8.pdf.

^{۱۴۱} رجوع شود به www.washingtonpost.com/world/middle-east/as-coronavirus-cases-explode-in-iran-ussanctions-hinder-its-access-to-drugs-and-medical-equipment/2020/03/28/0656a196-6aba-11eab199-3a9799c54512_story.html.

۵۲. دبیرکل از عدم پذیرش دولت نسبت به شماری از توصیه‌هایی که طی چرخه سوم بررسی دوره‌ای جهانی آن در مورد تصویب اسناد بین‌المللی حقوق بشر دریافت کرده بود، ابراز تاسف می‌کند. دولت ۲۷ مورد را نپذیرفت، یک مورد را پذیرفت، ۳ توصیه را به صورت ناقص مورد پذیرش قرار داد و ۵ مورد از ۳۶ توصیه‌ای را که در ارتباط با امکان تصویب معاهدات و پیمان‌های بین‌المللی حقوق بشر و منشور رم برای دیوان کیفری بین‌المللی دریافت کرده بود، مورد توجه قرار داد.

ب. همکاری با بررسی ادواری جهانی

۵۳. یک هیئت عالی رتبه ایرانی، به سرپرستی دبیر ستاد حقوق بشر، در گفتگوی تعاملی جمهوری اسلامی ایران به عنوان بخشی از دور سوم بررسی ادواری جهانی ایران، در ۸ نوامبر ۲۰۱۹ شرکت کرد. دبیرکل از تعامل مذکور، از جمله ارائه گزارش ملی جمهوری اسلامی ایران درباره اجرای توصیه‌ها از چرخه دوم بررسی، استقبال می‌کند.

۵۴. در طی بررسی، دولت ۳۲۹ توصیه دریافت کرد. دولت ۱۴۳ توصیه را پذیرفت، ۴۵ مورد را به صورت ناقص مورد پذیرش قرار داد، ۱۸ مورد را مد نظر قرار داد و ۱۲۳ توصیه را رد کرد. دولت استدلال کرد که برخی از توصیه‌ها را رد کرده یا فقط آن‌ها را مورد توجه قرار داده است زیرا با قوانین کشور مغایرت داشتند و یا، با وجود اهداف مهم ماهوی، حاوی لحن نامناسب و مفروضات نادرست بودند (رجوع شود به A/HRC/43/12/Add.1، بند ۲).

۵۵. دبیرکل دولت را تشویق می‌کند تا از فعالان جامعه مدنی و سایر موسسات و سازمان‌های مربوطه به صورت فعال استفاده کند و در صورت لزوم، برای اجرای توصیه‌ها از سازمان ملل متحد درخواست کمک فنی کند.

ج - همکاری با رویه‌های ویژه شورای حقوق بشر

۵۶. در مارس ۲۰۲۰، با تعلیق چهل و سومین جلسه خود به علت کووید ۱۹، شورای حقوق بشر مأموریت گزارشگر ویژه را در مورد وضع حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران، در کنار سایر مأموریت‌های در حال انقضا، تا زمان از سرگیری چهل و سومین جلسه که برای ۱۵ ژوئن ۲۰۲۰ برنامه ریزی شده بود، به صورت استثنائی تمدید کرد. در ۱۰ مارس ۲۰۲۰، گزارشگر ویژه با نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران در دفتر سازمان ملل متحد در ژنو دیدار کرد. دبیرکل از این تعامل استقبال کرده و دولت را به ادامه گفتگو و دعوت از گزارشگر ویژه برای دیدار از جمهوری اسلامی ایران تشویق می‌کند. جمهوری اسلامی ایران نیز نظرات خود را در مورد گزارش گزارشگر ویژه ارائه داد.

۵۷. در دسامبر ۲۰۱۹، دولت از گزارشگر ویژه در حق همگانی برای برخورداری از بالاترین معیار قابل دستیابی بهداشت جسمی و روانی برای بازدید از جمهوری اسلامی ایران دعوت کرد.

۵۸. بین ۱۴ نوامبر ۲۰۱۹ و ۱۵ ژوئن ۲۰۲۰، دارندگان مأموریت رویه‌های ویژه ۶ بیانیه عمومی و ۱۴ مکاتبه درباره وضع حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران صادر کردند. دولت به دو مورد از این مکاتبه‌ها پاسخ داده است.^{۱۴۲}

^{۱۴۲} IRN 1/2019; IRN 4/2019; IRN 5/2019; IRN 7/2019; and IRN 8/2019.

د. همکاری با دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد

۵۹. دبیرکل از گفتگوی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد استقبال می کند و دولت را به ادامه و تقویت تعامل خود با کمیساریا در همکاری های فنی تشویق می کند. دولت در اظهارات خود بر تمایلش برای ادامه این تعامل تصریح کرد.

۶۰. دفتر اجرایی دبیرکل و کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد در چندین مناسبت نگرانی خود را به دولت در مورد وضعیت کودکان بزهکار در معرض خطر قریب الوقوع اعدام ابراز کردند و کمیساریا تعامل فعالانه با مقامات در مورد عدالت برای جوانان را پیگیری می کند.

IV. توصیه ها

۶۱. بر اساس گزارش حاضر، دبیرکل:

(الف) از دولت می خواهد که مجازات اعدام را لغو کند، ممنوعیت موقت فوری در مورد استفاده از آن اجرا کند، اعدام کودکان بزهکار را در هر شرایط منع کند و مجازات آنان را تخفیف دهد؛

(ب) همچنین از دولت می خواهد تا از رعایت معیارهای بین المللی دادرسی عادلانه اطمینان حاصل کند، به ویژه با حصول اطمینان از دسترسی داشتن همه متهمان، از جمله دسترسی آن ها که به جرایم علیه امنیت ملی متهم هستند به وکلای انتخابی خود در حین مرحله تحقیقی اولیه و کلیه مراحل بعدی روند قضایی؛

(ج) همچنین از دولت می خواهد که فوراً تمام افرادی را که به علت اجرای مشروع آزادی های عقیده و بیان، تشکل ها و تجمعات مسالمت آمیز خود، به صورت خودسرانه بازداشت شده اند، آزاد کند و اطمینان حاصل کند که اقدامات امنیتی در رابطه با اعتراضات آینده مطابق با معیارهای بین المللی از جمله اصول اساسی در مورد استفاده از زور و سلاح گرم توسط مقامات اجرای قانون اجرا می شوند؛

(د) از دولت می خواهد که تحقیق و بررسی سریع، شفاف و موثر را توسط نهادی مستقل و بی طرف در باره استفاده از زور مفرط و مرگبار در هنگام اعتراضات و همچنین مرگ های در بازداشت و گزارش های شکنجه یا سایر بدرفتاری ها انجام دهد و مقامات دولتی و مجریان قانون را که مسئول صدور یا اجرای دستورات مربوطه هستند محاکمه کند و در جایگاه پاسخگویی قرار دهد؛

(ه) همچنین از دولت می خواهد که حق آزادی عقیده و بیان را تضمین کند و اطمینان حاصل کند که هرگونه محدودیت در این حقوق بصورت آفلاین (برون خط) و آنلاین (برخط) با معیارهای محدودیت های مجاز طبق قوانین بین المللی حقوق بشر مطابقت داشته باشد؛

(و) مضافاً، از دولت می خواهد اطمینان حاصل کند که مدافعان حقوق بشر، وکیلان، روزنامه نگاران، نویسندگان، کنشگران حقوق کار، هنرمندان و فعالان محیط زیست می توانند نقش خود را با امنیت و آزادانه، و بدون ترس از آزار و اذیت، دستگیری، بازداشت و محاکمه انجام دهند، و اجرای سیاست آزادی موقت زندانیان را در زمینه کووید ۱۹ به تمام بازداشت شدگانی که هیچ تهدیدی برای امنیت عمومی ندارند، تعمیم دهد؛

(ز) از دولت می خواهد تا اقدامات بیشتری را برای از بین بردن انواع تبعیض علیه زنان و دختران انجام دهد و اقدامات موثری را برای حمایت از آنها در برابر سایر موارد نقض حقوق بشر، مطابق با استانداردهای بین المللی، اجرا کند، و مشارکت برابر آنان در زندگی عمومی را ارتقا دهد؛

(ح) همچنین از دولت می خواهد که حقوق همه افراد متعلق به اقلیت های قومی و مذهبی را تضمین کند، به انواع تبعیض علیه آنان رسیدگی کرده و بلافاصله و بدون قید و شرط همه زندانیانی را که به دلیل اجرای حق آزادی دینی و عقیدتی خود زندانی شده اند، آزاد کند؛

(ط) چالش های اقتصادی و مالی جمهوری اسلامی ایران را مورد توجه قرار می دهد و از کشورهای تحریم کننده می خواهد تا گام های مناسب را برای اطمینان از اجرای سریع، گسترده و عملی اقداماتی مانند معافیت های بشردوستانه به منظور به حداقل رساندن پیامدهای نامطلوب و تأثیر آنها بر حقوق بشر بردارند؛

(ی) از دولت می خواهد تا مواردی را که در ادامه می آید، تصویب کند: کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان؛ کنوانسیون شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات های بیرحمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز؛ دومین پروتکل اختیاری میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، با هدف لغو مجازات اعدام؛ کنوانسیون بین المللی حمایت از تمام اشخاص در برابر ناپدید شدن اجباری؛ کنوانسیون بین المللی حقوق همه کارگران مهاجر و اعضای خانواده های آنان؛ و کنوانسیون های اساسی سازمان بین المللی کار، شامل کنوانسیون آزادی تشکل ها و حمایت از حق سازماندهی، ۱۹۴۸ (شماره ۸۷)، و کنوانسیون حق سازماندهی و چانه زنی جمعی، ۱۹۴۹ (شماره ۹۸)؛

(ک) دولت را تشویق می کند که گزارش های ادواری ارائه نشده خود را به نهاد های معاهده ای تحویل دهد و از دولت می خواهد که توصیه های نهاد های معاهده و دارندگان ماموریت رویه های ویژه را اجرا کند و با گزارشگر ویژه درباره وضع حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران همکاری کند؛

(ل) همچنین دولت را تشویق می کند در پیگیری کلیه توصیه های ارائه شده در گزارش های دبیرکل و سازوکارهای بین المللی حقوق بشر، از جمله بررسی ادواری جهانی، به تعامل با دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد ادامه دهد.
